

Uit de oude doos: de Melkbrigade

8 AUGUSTUS 2013

Terwijl kritische kretten over melk vandaag schering en inslag zijn, was dat in 1960 totaal ondenkbaar. In plaats daarvan werd de bevolking aangemoedigd een glas extra per dag te drinken, om de melkplas te verkleinen. Milleke, melleke, mol... Wie herinnert zich nog de Melkbrigade?

Lees meer over: [zuivel](#)

Terwijl kritische kretten over melk vandaag schering en inslag zijn, was dat in 1960 totaal ondenkbaar. In plaats daarvan werd de bevolking aangemoedigd een glas extra per dag te drinken, om de melkplas te verkleinen. Milleke, melleke, mol... Wie herinnert zich nog de Melkbrigade? In een "logboek van het gelukkig gezin", zoals je ziet op de foto, hielden de leden van de Melkbrigade bij of iedereen ouder dan 4 jaar "de M-daad heeft vervuld" (één glas extra per dag). Zodra het logboek vol was, werd het ingezonden naar het hoofdkwartier en maakte je kans op mooie prijzen. Dit formulier is fout ingevuld. Elke dag mocht in één hokje een glas melk getekend worden.

Een kort overzicht van de opkomst en het succes van de Melkbrigade:

- Na de voedselschaarste tijdens de Tweede Wereldoorlog willen de Europese landen zelfvoorzienend zijn. Vanaf het midden van de jaren '50 wordt dat doel voor veel levensmiddelen al bereikt. Niet veel later resulteert dit echter in een nieuw probleem: overproductie. In plaats van tekorten kennen we ineens 'boterbergen' en 'melkplassen'. De sector richt zich daarom op export en de promotie van de consumptie.
- In 1958 lanceert men in Nederland de 'M-Brigade', of de 'Brigade der Melkwegvaarders'. Die campagne moet de jeugd aansporen om melk te drinken én zelf te promoten.
- De Belgische Nationale Zuiveldienst wil graag het Nederlandse voorbeeld volgen. In november 1959 wordt daarom de Belgische campagne onder de naam 'Melkbrigade' geïntroduceerd.
- Er wordt dankbaar gebruik gemaakt van slogans, gericht op de 'algemene gezondheid' van melk. Misschien klinken de slogans 'Dankzij melk van de koe altijd fit, nooit moe' of 'Melk moet. Melk doet goed' nog bekend in de oren?
- De Melkbrigade schakelt graag bekende Belgen in om melk te promoten. Van wielrenner Rik van Looy tot zanger Jacques Brel... ze poseren allemaal met een glas melk in de hand. Nonkel Bob promoot de brigade op de televisie met "Mieleke, Melleke, Mol, karwitsel, karditsel, kardol." Prins Albert en zoon Filip worden ere-brigadiers, en zelfs stripheld Kuifje poseert als M-brigadier op de cover van het magazine van beweging.
- De campagne blijkt een groot succes: na één jaar zijn een kwart miljoen jongeren lid van de brigade. In korte tijd groeide de brigade uit tot een echte jeugdbeweging, met eigen wimpel, pas en stickers.
- Met het aanbieden van cadeaus of prijzen worden nog meer jongeren aangetrokken. In 1960 kan men bijvoorbeeld een reis naar de Olympische Spelen in Rome winnen.
- In april 1962, 2,5 jaar na de start van de campagne, verwelkomt de Melkbrigade haar 500.000ste lid: een tweetalige Brusselaar. Hij wordt feestelijk ingehaald in Brussel, Antwerpen en Luik.
- Na 1963 wordt de campagne enigszins ingeperkt. Hoewel het melkverbruik in de beginperiode met 6 procent is toegenomen, stagneert het redelijk snel, ondanks de acties.
- De Nationale Zuiveldienst ruilt de grootschalige melkcampagne in voor die van Belgische kaas, en frisdrank neemt de plaats in van melk als hippe drank.
- In november 1970 wordt de campagne opgedoekt. Hoewel de M-Brigade nog 170.000 leden telt, stopt men definitief met de beweging.

Het volledige verhaal lees je op de website van het Centrum Agrarische Geschiedenis: www.HetVirtueleLand.be.

In de reeks 'Uit de oude doos' haalt Veldverkeners in samenwerking met het Centrum Agrarische Geschiedenis elke twee weken een oude foto, met een verhaal dat verbazend actueel is, van onder het stof.

Veldverkeners

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
België

Contact

M • info@veldverkeners.be

Volg ons op:

-
[screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/velc](https://www.facebook.com/velc)

Veldverkeners is een project van

